

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دانشکده پرستاری و مامایی

عنوان:

بررسی تاثیر آموزش مبتنی بر مدل لونتال بر درک از بیماری، تبعیت از درمان و

کنترل گلیسمیک بیماران مبتلا به دیابت

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

در

رشته پرستاری داخلی - جراحی

نگارنده:

منصوره ساده تبریان

استاد راهنما:

سرکار خانم دکتر شهرزاد غیاثوندیان

مشاور آمار:

سرکار خانم شیما حقانی

عنوان: بررسی تاثیر آموزش مبتنی بر مدل لونتال بر درک از بیماری، تبعیت از درمان و کنترل گلیسمیک

بیماران مبتلا به دیابت

مقدمه و هدف: دیابت به عنوان یکی از بیماری‌های مزمن شایع، با افزایش پایدار قند خون منجر به اختلال عملکرد اعضای حیاتی می‌گردد. امروزه هیچ شکی وجود ندارد که تبعیت از برنامه‌های درمانی و بهبود کنترل قند خون در بیماران دیابتی منجر به کاهش بروز عوارض مزمن بیماری می‌گردد. مدل خود تنظیمی لونتال، یک مدل رفتار سلامتی است که به افراد کمک می‌کند تا بتوانند به هنگام مواجهه با بیماری، آن را به خوبی درک و ارزیابی کنند و با آن مقابله کنند. شناخت دیدگاه و درک افراد، کلید اصلی تغییر رفتار در مدیریت بیماری است. هدف از این مطالعه، تعیین تاثیر آموزش مبتنی بر مدل لونتال بر درک از بیماری، بر تبعیت از درمان و کنترل گلیسمیک بیماران مبتلا به دیابت می‌باشد.

مواد و روش‌ها: این پژوهش یک کارآزمایی بالینی تصادفی شده (RCT) است. که در آن ۸۰ نفر از بیماران مبتلا به دیابت مراجعه کننده به درمانگاه دیابت شهرستان قوچان به روش در دسترس وارد مطالعه شدند و به طور تصادفی به دو گروه مداخله (۴۰ نفر) و کنترل (۴۰ نفر) تخصیص داده شدند. برای گردآوری داده‌ها این مطالعه از چک لیست اطلاعات دموگرافیک و مشخصات بیماری و پرسشنامه درک از بیماری (IPQ-R) در طی قبل و بعد از مداخله در هر دو گروه استفاده گردید. گروه مداخله در طی ۲ جلسه ۴۵ دقیقه ای، تحت آموزش مبتنی بر حیطه های مدل لونتال قرار گرفتند. سنجش افراد سه ماه بعد از انجام مداخله صورت گرفت و نتایج توسط نرم افزار SPSS 22 و آزمون T test، دقیق فیشر و کای دو مورد تجزیه تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج مطالعه نشان داد که اختلاف آماری معنی داری بین متغیرهای دموگرافیک در دو گروه مداخله و کنترل وجود نداشت، همچنین اختلاف آماری معناداری قبل از مداخله در درک از بیماری، تبعیت از درمان و کنترل گلیسمیک بین دو گروه مداخله و کنترل وجود نداشت ($p > 0.05$). درحالیکه سه ماه پس از مداخله تفاوت آماری معنی داری در درک از بیماری ($p < 0.005$) و تبعیت از درمان ($p < 0.005$) و کنترل گلیسمیک ($p < 0.05$) مشاهده شد. همچنین در ارتباط با علل بیماری یافته های این مطالعه نشان داد، بیماران در گروه مداخله و کنترل قبل از آموزش و همچنین بعد از آموزش، استرس را مهمترین علت بیماری خود می دانستند.

نتیجه گیری: بر اساس نتایج مطالعه حاضر، بیماران مبتلا به دیابت پس از مداخله آموزشی به درک بهتری از بیماری خود دست یافتند و همچنین تبعیت بهتری از درمان داشتند که در نهایت منجر به کنترل گلیسمیک در این بیماران گردید.

کلمات کلیدی: مدل لونتال، درک از بیماری، تبعیت از درمان، کنترل گلیسمیک، دیابت

Tehran University of Medical Sciences
School of Nursing and Midwifery

Title:
**The effect of education based on Leventhal Model on
perception of disease , adherence to treatment and
glycemic control in diabetic patients**

A thesis submitted as partial fulfillment of the requirements for Master of
Science (Msc) Degree
Medical Surgical Nursing

By:
Mansoureh Sadeh Tabarian

Supervisor:
Dr. Shahrzad Ghasvandian

Consultant:
Shima Haghani

Abstract

Background: Diabetes mellitus is considered as one of the common chronic diseases, leading to severe dysfunction of vital organs with a sustained increase in blood glucose. Today there is no doubt that compliance with treatment plans and improving blood glucose control in diabetic patients leads to a reduction in the incidence of chronic complications of the disease. The Leventhal's model is a health behavior model that helps individuals to understand, assess, and deal with when they encounter disease. Understanding the perception and perception of individuals is the key to changing behavior in managing disease. The purpose of this study was to determine the effect of education based on the Leventhal's model on perceived disease, compliance with treatment and glycemic control in patients with diabetes

Method: This research is a randomized clinical trial (RCT). In which 80 patients with diabetes who referred to diabetes clinic of Ghouchan city were enrolled in the study and randomly assigned to two groups of intervention (40 subjects) and control (40 persons). Data were collected from a checklist of demographic data and disease characteristics and the perception of the disease (IPQ-R) questionnaire before and after intervention in both groups. The intervention group received two training sessions of 45 minutes based on the Leventhal's model. The subjects were assessed three months after the intervention and the results were analyzed by SPSS 22 software, T test, Fisher exact test and Chi-square test.

Results: The results of the study showed that there was no significant difference between demographic variables in the intervention and control groups and there was no significant difference between the two groups before and after the intervention in understanding the disease, adherence to treatment and glycemic control between the two intervention and control groups ($p > 0.05$). Meanwhile, there was a significant difference in understanding of the disease ($p < 0.005$) and follow-up ($p < 0.005$) and glycemic control ($p < 0.05$) three months after the intervention. Also, in relation to the causes of illness, the findings of this study showed that the patients in the intervention and control group before and after training, considered stress as the main cause of their illness.

Conclusion: According to the results of this study, diabetic patients achieved a better understanding of their illness after intervention and also had better treatment, which ultimately led to glycemic control in these patients.

Keywords:

Leventhal's model, common sense model, Perception of disease, Adherence to treatment, Glycemic control, diabetes.